

Vlaams
Parlement

vergadering **C187**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 14 mei 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de studie van het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie over de uitrol van het 5G-netwerk – 2000 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het steunen van de Belgische artiesten via VRT-zenders tijdens en na de coronacrisis – 2082 (2019-2020)	8

**VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de studie van het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie over de uitrol van het 5G-netwerk
– 2000 (2019-2020)**

Voorzitter: mevrouw Karin Brouwers

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Heel fijn om in deze commissie Cultuur te zijn. Ik zat even in een andere commissie, en zelfs digitaal is het niet zo gemakkelijk om te hoppen, maar het is me toch gelukt. Mijn vraag is ook aan het hoppen. Ze zat eerst bij minister-president Jambon, maar is nu doorverwezen naar minister Dalle. Alle begrip daarvoor.

Mijn vraag gaat over een heel belangrijk onderwerp, de uitrol van 5G. Collega's, ik zal niet de hele technische uitleg geven over wat 5G is en wat daar allemaal in het verleden mee gebeurd is. Maar ik wil toch zeggen dat de uitrol van 5G heel belangrijk is, ook in onze economische relance. Het is niet zomaar een voortzetting van 4G of een verandering van de 4 naar de 5 op uw gsm. Het is echt wel een katalysator voor nieuwe economische toepassingen, voor allerlei dingen die vandaag nog niet mogelijk zijn. Als Vlaanderen, België, Europa deze trein mist in vergelijking met andere delen van de wereld, ik denk aan Zuidoost-Azië en de Verenigde Staten, dan zitten we met een economische handicap. Dat moeten we te allen tijde vermijden.

Met de uitrol van 5G wordt al enkele jaren gestart. Er zijn al enkele proefprojecten. Die zijn allemaal kleinschalig. Maar ze zijn wel degelijk gaande. Voor de grootschalige uitrol door onze mobiele operatoren heb je natuurlijk licenties nodig. Die werken met banden, megahertzen ... Ik ga niet in detail gaan daarover. Die licenties moeten geveild worden. Ze worden geveild door het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (PIBT), de federale regulator voor telecom. Dat brengt inkomsten met zich mee. Daar knelt al enige tijd het schoentje. Er is onenigheid over de inkomsten van de 5G-veilingen. De verschillende overheden in dit land zijn het niet eens over waar die inkomsten naartoe moeten. Dat zorgt ervoor dat die veiling nog niet gebeurd is. Als dat nog lang aansleept, is dat geen goede zaak.

Het is een centenkwestie. Ik zeg niet dat centen onbelangrijk zijn, verre van. De uitrol van 5G is naar mijn gevoel voor onze economie van nog groter belang. Ik vind dat die veiling van de licenties vooruit moet gaan.

Er was een soort van compromis, een soort van overeenkomst bereikt. Men besliste een studie te laten uitvoeren over het mediagebruik in mobiele toepassingen. Op basis van die studie zou men bekijken hoe de centen moeten worden verdeeld tussen de federale overheid en de deelstaten. Ik spreek niet graag over deelstaten omdat dat zo'n ondergeschikt-niveau-achtig gevoel geeft, maar jullie weten wat ik bedoel.

De verdeling is nu 80 procent naar de federale overheid en 20 procent naar de deelstaten. Moet die verdeling in de toekomst nog veranderen? Die studie zou daar uitsluitsel over leveren. De studie werd uitgevoerd door een externe partner en werd midden april opgeleverd. De conclusie is dat het mediagebruik in mobiele toepassingen zich in de toekomst zal situeren tussen de 7 en de 20 procent. De vraag is nu wat daarmee zal gebeuren. Gaan de deelstaten hun verdelingseis aanpassen? Of zal de studie belanden waar zoveel studies belanden: onder het stof?

Minister, welke conclusies trekt u uit de studie? Hoe ziet u de verdere toekomst van die licentieverdeling? Bent u het ermee eens dat we er, met alle deelstaten en

overheden van dit land, werk van moeten maken dat de veiling snel kan plaatsvinden, ondanks de moeilijke centenkwesitie daarrond? Het is toch heel belangrijk voor onze economie om daar snel werk van te maken.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Vande Reyde, het is een plezier om u te ontmoeten in deze commissie. Ik ben een grote fan van Diest, de prachtige gemeente waarin u woont en actief bent.

Uw vraag is bijzonder belangwekkend. 5G is namelijk een van de essentiële technologische innovaties voor de toekomst van onze media in het bijzonder, maar ook breder voor onze samenleving. Het doet me denken aan het boek van Jeremy Rifkin waarin hij het had over de 'zero marginal cost economy', waarbij in een mooie economie met nul marginale kosten toch ook toegevoegde waarde gecreëerd kan worden. Dat is bij uitstek het geval voor digitale toepassingen en ook voor het internet of things. 5G zal daar echt een bepalende rol in spelen. Vandaar dat Vlaanderen – en ook België en Brussel – daar echt het voortouw in moet kunnen nemen. Het belang van die vraag is dus echt heel erg duidelijk.

Ik heb kennis genomen van de studie van het BIPT waarnaar u verwijst. Die studie raamt het percentage media in het totale volume van mobiele data op 4,9 procent of 17,8 procent, afhankelijk van de wijze waarop media wordt gedefinieerd. Binnen de inkomsten die verband houden met mobiele data, wordt het percentage van de media geraamd op 7,9 of 18,2 procent. Dat zijn heel grote verschillen.

Hoe dan ook heb ik, eerlijk gezegd, ernstige bedenkingen bij die studie, met betrekking tot twee elementen. Mijn eerste bedenking heeft te maken met de premissen waarop de studie gebaseerd is. Om het mediagebruik en het media-aandeel te berekenen in het totale volume van mobiele data, is de studie uitgegaan van een definitie van media die te beperkend is. De studie baseerde zich op een definitie van mediadienst die aansluit bij de Europese definitie van audiovisuele mediadienst, die werkt met bepaalde criteria. Maar die definitie komt volgens onze analyse niet overeen met de interne Belgische bevoegdheidsverdeling inzake radio-omroep en televisie tussen het federale niveau en de gemeenschappen. De bevoegdheden van de gemeenschappen inzake media gaan veel ruimer dan die Europese definitie. De Europese definitie geeft een minimumomschrijving maar deze is niet verplichtend in beperking en is niet bepalend voor de interne Belgische bevoegdheidsverdeling. Door aldus sterk de bevoegdheid en de definitie te beperken, komt men op een kleiner en eigenlijk een te klein aandeel uit van wat media vertegenwoordigt in het totaal van mobiele datagebruik en data-inkomsten. Mijn eerste bedenking houdt dus verband met de definiëring.

Ten tweede stel ik me ook vragen bij de resultaten van de studie en hoe men daartoe komt. Opnieuw zonder al te veel in detail te treden, lijken bepaalde veronderstellingen over de exponentiële groei van mobiele data mij wat overroepen en zijn er bepaalde dimensies die in de studie ontbreken inzake marktontwikkeling en toekomstige spelers.

Ik zou over elk van deze elementen een uitgebreide uiteenzetting kunnen brengen, maar dit zou ons in dit stadium naar aanleiding van uw vraag te ver brengen, denk ik. Het gaat hier over een studie, niet over een voorstel van besluitvorming.

Ik heb dan ook in de eerste plaats het BIPT aangeschreven met betrekking tot deze elementen en bedenkingen en ik verwacht hierover verder constructief overleg. Het is duidelijk dat – als er bepaalde assumpties fout zijn – we de resultaten van de studie niet kunnen bijtreden.

Daar stopt het natuurlijk niet. Vlaanderen moet ook heel sterk samenwerken met de federale overheid en de andere gemeenschappen om van 5G in België een echt

succesverhaal te maken. Deze studie is maar een beginpunt. We hebben ernstige bedenkingen. Die zijn gecommuniceerd aan het BIPT. De volgende stap is om daarover in overleg te gaan om te zorgen dat we tot overeenstemming kunnen komen, in het belang van Vlaanderen maar ook van heel het land.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik had eigenlijk wel verwacht dat er discussie zou zijn over de definitie van 'media'. Want wat is 'media'? Dat is juridisch geen gemakkelijke zaak. Om het simpel aan te tonen: als je een filmpje plaatst op je website of op YouTube, valt het dan onder de definitie van media? Heeft dat een geordend karakter? Kun je dat op frequente basis bekijken? Dat zijn allemaal criteria waarover juridisch te discussiëren valt. Ik snap dus dat er enige twijfels zijn over de definities die gehanteerd zijn. Ik snap dan ook dat er niet meteen witte rook uit die discussie gaat komen.

Ik ben niet degene die gaat zeggen wie juist of fout is, of hoe de verdeling er moet uitzien. Mijn enige oproep – ik doe die al een tijdje aan alle bewindvoerders van alle overheidsniveaus van dit land – is dat we eruit moeten geraken, dat we ervoor moeten zorgen dat de veiling van de licenties plaats kan vinden. Als we hier toch weer een of twee jaar mee gaan wachten, gaan we echt terrein verliezen op andere economieën, zelfs op andere Europese lidstaten. België – en Vlaanderen maakt toch ook deel uit van België – gaat daar dan echt wel een concurrentieel nadeel van ondervinden. Dat wil ik gewoon vermijden.

Dat je dingen van die studie kan aanvechten – dat zal dan verder zijn gang gaan – daar heb ik alle begrip voor. Ik heb ook alle begrip voor het standpunt van de Vlaamse Regering, maar er moet wel een oplossing gezocht worden, en hoe langer die aansleept, hoe nadeliger voor onze economie. Misschien is het toch een optie om ook te werken met tijdelijke licenties in afwachting van een finaal akkoord over de centenverdeling, zodat de uitrol van 5G alleszins kan plaatsvinden.

In ieder geval, mijn oproep is nogmaals: los het zeker op met uw federale en deelstaatcollega's, want de economie gaat het sterk nodig hebben de komende jaren.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Dank u wel voor de vraag, collega Vande Reyde. 5G is een ongelooflijk belangrijke kwestie. 5G is inderdaad niet zomaar de voortzetting van 4G of 3G, het is niet alleen iets compleet anders op het vlak van verhoging van datasnelheid, maar het gaat er ook voor kunnen zorgen dat heel wat economische sectoren kunnen digitaliseren en interconnecteren. De uitrol van de smart city, het internet of things enzovoort gaat echt wel afhankelijk zijn van 5G. We delen dus absoluut de nood dat 5G nodig is.

Ik hoop dat ik niet de enige ben die de laatste maanden overspoeld geweest is met mails van burgers die verontrust zijn over de gezondheidssimpact van 5G, want 5G heeft een veelheid aan antennes nodig. Over de straling van die antennes bestaat heel wat ongerustheid. Het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) berekende ook dat er een aanpassing nodig is van de stralingsnormen die Vlaanderen hanteert. Vlaanderen hanteert strengere stralingsnormen dan de Europese normen ter zake. Ik heb daarover eind vorig jaar een vraag om uitleg gesteld aan uw collega Demir. Haar voorganger, minister Van den Heuvel, heeft eind 2018 een studie besteld om een onderzoek op te starten over de impact van de uitrol van 5G om de Vlaamse normen te bepalen. Volgens het antwoord van minister Demir zou die studie lopen tot 12 november 2021.

Alleszins is mijn vraag dan of de Vlaamse Regering gaat wachten om beslissingen te nemen tot die studie uitgerold is, want dat is nog meer dan een jaar verwijderd.

Anderzijds moeten we de bezorgdheden van de burgers serieus nemen. Minister, misschien moet u uw collega's ertoe overhalen om ter zake een sensibiliserings- of informatiecampagne op te zetten. U weet dat sommige mensen ervan overtuigd zijn dat corona wordt veroorzaakt door 5G. Collega Vande Reyde, ik weet niet of u diezelfde mails ontvangt, maar er zijn er heel veel over die bezorgdheid.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Collega's, ik hoop dat hier niemand het in zijn hoofd haalt om antennes in brand te gaan steken. Ik hoop dat we die weg niet opgaan.

Laat ons alstublieft niet de trein van 5G missen. Dat is heel duidelijk. Als we die trein missen, liggen we geweldig achter. Het is belangrijk voor de relance dat we die trein niet missen.

Ik heb begrip voor alle bezorgdheden die daarrond leven, maar ... *(Het geluid van Marius Meremans valt weg.)*

Media blijft een bevoegdheid van de gemeenschappen. Die moeten daarbij zelf de touwtjes in handen kunnen nemen. De verdeling via de veiling van de licenties moet in het voordeel van de gemeenschappen zijn, in het voordeel dus van de Vlaming en van de Vlaamse media. Wij vragen dan ook een billijkere verdeling tussen de federale overheid en de gemeenschappen van de opbrengst van de 700 megahertzbandveiling.

Een grote hoeveelheid van het mobiele dataverkeer zal worden gebruikt voor videotoeepassingen. Dat zal blijven stijgen. Niet alle videotoeepassingen zijn media, dat begrijp ik ook wel. Maar het toont wel aan dat een groter deel van de koek voor de gemeenschappen rechtvaardig zou zijn.

Die nieuwe terbeschikkinggestelde frequentiebanden ... *(onverstaanbaar)* ... en vijf jaar naar ons aanvoelen vooral door media worden ingevuld ... *(onverstaanbaar)* ... gemeenschappen en u ook als minister ... *(onverstaanbaar)* ... op dit dossier. Dat staat een beetje los van ... *(onverstaanbaar)* ... de discussie ... *(onverstaanbaar)* ... federale bevoegdheid. Maar daarover moeten we hier natuurlijk geen uitspraken doen.

Dat waren de bedenkingen die ik daarbij wou meegeven.

Karin Brouwers (CD&V): Ook mijn fractie hecht heel veel belang aan 5G, voor de toekomst van de verdere digitalisering van de samenleving. Het gaat hier niet alleen over media maar ook over smart cities, digitale gezondheidszorg ... Het is heel breed. Ik denk wel dat de meeste partijen hierachter staan.

Anderzijds krijg ik, net zoals collega Segers, ook die mails binnen. Het publiek is bezorgd. Ik heb vorige week nog een actuele vraag gesteld naar aanleiding van een studie over fact checking en fake news. In de krantenartikels die over die studie verschenen waren, was dat een van de voorbeelden. Er zijn inderdaad mensen die de opkomst en de verspreiding van het coronavirus beginnen te linken aan 5G. Waar halen ze het uit? Maar dat wordt verspreid via de sociale media. Op den duur gaat een hele groep mensen dat geloven. We zullen echt nog moeten werken aan een draagvlak bij de publieke opinie voor 5G, als we dit echt willen doorvoeren.

Dit staat nog los van de hele verdeling, waar ik ervan uitga dat onze Vlaamse ministers hard op tafel zullen kloppen om, eenmaal de veiling heeft plaatsgevonden, voor Vlaanderen de nodige centen te kunnen recupereren, te kunnen binnenhalen. Ik ga ervan uit dat we dat allemaal samen willen. Los daarvan denk ik dat we een tand bij zullen moeten steken bij de publieke opinie.

Dit is niet echt een vraag, maar een opmerking, die we, denk ik, allemaal delen. Ik weet niet of het uw bevoegdheid is, minister, om daar in het kader van media-wijsheid verder iets rond te doen – misschien met een campagne. Ik vraag me toch af hoe u de publieke opinie zult overtuigen van het nut dat 5G uiteraard heeft – ik denk dat iedereen dat wel inziet –, maar ook van het feit dat dit geen onmiddellijke gevaren inhoudt voor de bevolking.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik wil kort het standpunt van Groen verduidelijken. Wij zijn absoluut voor het voorzichtigheidsprincipe. We willen daar zeker wel verder over denken. Zwitserland heeft ons toch wel wat geleerd. Dat land was het eerste om 5G helemaal uit te rollen, heel enthousiast. Intussen hebben heel wat Zwitsers daar toch heel wat bedenkingen bij en is er heel wat tegenstand. Kortom: daar heerst toch heel veel bezorgdheid.

Ik volg absoluut de piste die CD&V uit monde van mevrouw Brouwers naar voren brengt. Ik zou daar niet te licht overheen gaan, want dat is iets wat we allemaal gaan gebruiken, van individu tot bedrijf tot overheid. We zouden daarover een bevraging bij de bevolking moeten uitvoeren en we zullen daar hoe dan ook een draagvlak voor moeten zoeken.

Een tweede, meer structureel punt, dat ik wil meegeven, is die stralingskwestie van 4G en 5G. Er blijft, ook bij de wetenschap, toch nog heel wat onduidelijkheid. Ik denk dat we de wetenschap moeten aanporren, zelfs stimuleren, om het onderzoek daarover verder te zetten, want er zijn nog heel wat zwarte gaten die ingevuld moeten worden. Ik roep dus op om de wetenschap hier zeer nauw bij te betrekken.

Globaal genomen willen we wel meegaan in dit verhaal maar toch ook heel kritisch zoeken naar een draagvlak en bouwen op de expertise van de wetenschap.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, voorzitter en collega's, voor de bijkomende vragen en opmerkingen. Ik denk dat we het er hier allemaal over eens zijn dat 5G absoluut primordiaal is voor de verdere ontwikkeling van onze economie en onze samenleving. De bevoegdheid Media is daar toch relevant. Er zullen heel wat mediatoepassingen kunnen verlopen over 5G. Het is natuurlijk ook relevant voor telecommunicatie en voor heel wat industriële toepassingen.

Ik heb een aantal opmerkingen gehoord, van collega Segers maar ook van collega Pelckmans, over de zorgen die er zijn bij de mensen. Ook collega Brouwers heeft daarnaar verwezen. Ik heb er uiteraard alle begrip voor dat heel wat mensen zich daar vragen over stellen en zich daar zorgen over maken. We moeten daar inderdaad voorzichtig mee omgaan.

Ik wil daar toch twee zaken over zeggen. Ten eerste zijn het wel twee verschillende zaken. Enerzijds heb je de kwestie van de veiling en van de verdeling van de inkomsten ter zake, waarbij Vlaanderen zegt dat de Vlaamse Gemeenschap en de gemeenschappen in het algemeen vanuit die mediabevoegdheid recht hebben op een aanzienlijk groter aandeel dan vandaag het geval is en dat de studie ter zake eigenlijk toch een aantal foute redeneringen bevat. Dat heb ik al toegelicht.

Een tweede element is het volgende. Ik heb collega Pelckmans horen verwijzen naar het voorzichtigheidsprincipe. Er zijn natuurlijk gezondheidsvragen bij 5G. Er zijn ook gezondheidsvragen bij een klassiek gsm-netwerk, bij 3G en bij 4G. Ik denk dat we vooral moeten kijken naar wat de wetenschappelijke bevindingen daarover zeggen. Ik ben geen expert, maar geef een concreet voorbeeld. Toen het ging over de klassieke gsm-masten, ging het niet alleen over de problematiek van de straling

van die masten zelf, maar ook over de problematiek van de straling van het eigen toestel. Die straling van het toestel is hoger bij een slechter bereik, dus bij minder masten. Dat is een element dat vaak vergeten wordt in het debat over 5G. Maar we moeten dat zeker bekijken op basis van wetenschappelijke argumenten. We moeten rekening houden met de zorgen van de mensen, maar die zorgen ook zeker niet nodeloos bevestigen.

We zijn hier in het Vlaams Parlement bevoegd voor Vlaanderen, maar ik ben ook minister bevoegd voor Brussel. Ik maak me wel ernstige zorgen – dan richt ik me ook tot collega Pelckmans, omdat het zijn collega's in de Brusselse Regering zijn die op de rem staan – dat we in de hoofdstad van Europa vertraging dreigen op te lopen omdat men daar een aantal normen heeft die verder gaan dan wat nodig is en die in elk geval een snelle ontwikkeling van 5G in de weg staan.

Het is niet in dit parlement dat we het daarover moeten hebben, maar het is voor mij, als minister van Brussel, ook een zorg dat we dat kunnen doen voor heel het grondgebied van ons land, en zeker voor Vlaanderen en de hoofdstad van Vlaanderen. We zullen dat wetenschappelijk goed moeten analyseren, maar wat de veiling betreft, moet het in elk geval gebeuren op basis van een juiste definitie van de interne bevoegdheidsverdeling in België en met toepassing van de juiste methode.

Collega Vande Reyde heeft absoluut gelijk: we zullen voorbij die meningsverschillen moeten gaan. We zullen op een bepaald moment tot akkoorden moeten komen om zo snel mogelijk vooruitgang te hebben.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, bedankt voor uw antwoord. Ik treed u ook bij wanneer u zegt dat we de overdreven paniecreacties niet zomaar moeten kopiëren in het parlement. Ik kan u zeggen: schijnbare dingen kopiëren, daar kan men heel slecht bij varen, ik spreek uit ervaring. Maar ik apprecieer alvast dat de commissie daar geen plaagstootjes over maakt, jullie zijn duidelijk beter opgevoed dan jullie collega's in de commissie Welzijn, waarvoor dank. Hiermee ga ik jullie opnieuw verlaten. Tot gauw.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het steunen van de Belgische artiesten via VRT-zenders tijdens en na de coronacrisis – 2082 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Karin Brouwers

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): De Belgische muzieksector heeft het moeilijk, dat is natuurlijk geen geheim. We hebben al meerdere keren aangehaald dat iedereen die betrokken is bij de cultuursector het moeilijk heeft. De concerten waren de eerste events die de invloed van de coronacrisis hebben ondervonden. We zijn ook realistisch: de festivalzomer gaat helemaal op de schop, zelfs kleine evenementen zijn heel onzeker. Het ziet er dus benard uit voor vele artiesten. Concerten en live-optredens zijn ook hun voornaamste bron van inkomsten, omdat de verkoop van fysieke albums natuurlijk in elkaar gestuikt is door de streamingplatforms, die slechts goed zijn voor een heel klein deel van de inkomsten van muzikanten.

Uit muzikantenkringen verneem ik wel dat radio-airplay een alternatieve inkomstenbron is die in lockdowntijden enorm welkom is. Niet alleen is het een goede

manier om promotie te maken voor nieuwe muziek, ook zijn de royalties een pleister op de wonde nu het livecircuit in elkaar gestuikt is.

Ik vind het daarom heel fijn om te zien dat de VRT eigenlijk een grote rol speelt om de pil iets minder bitter te maken voor onze muzikanten. Er werd een inspanning geleverd door Studio Brussel met de campagne #ikluisterbelgisch. Ik denk dat heel veel collega's hebben meegeluisterd, het is echt wel een heel fijn initiatief. De campagne kreeg heel veel bijval, en ik denk dat dat terecht is. Studio Brussel is natuurlijk wel een lineair station en het is moeilijk om consequent alleen maar Belgische muziek te draaien.

De VRT heeft uiteraard ook niet-lineaire zenders, met name de radiozenders die online en via DAB+ te beluisteren zijn. #ikluisterbelgisch is reeds online te beluisteren, maar nog niet via DAB+. Dit zou gewijzigd kunnen worden via een addendum voor de beheersovereenkomst.

Het DAB+-aanbod van de VRT bestaat uit de aanbodsmerken Radio 1, Radio 2, Klara, Studio Brussel en MNM, met daarnaast de submerken Klara Continuo, VRT NWS en MNM Hits. Vooral die laatste, MNM Hits, lijkt volgens mij het meest in aanmerking te komen om gedurende enkele maanden van zendfilosofie te veranderen in de zin van #ikluisterbelgisch en zo het potentieel aantal luisteraars voor de campagne te doen stijgen.

Ik vroeg mij dus af of u gewonnen bent voor het idee om #IkLuisterBelgisch ook via DAB+ uit te zenden en om op die manier een grote boost te kunnen geven aan de Belgische muzikanten en artiesten. Ik vraag mij ook af wat daarover het standpunt is van de VRT.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Uiteraard ben ik voorstander van elk initiatief dat de ondersteuning van de Belgische muziekindustrie, en in het bijzonder de Vlaamse, ten goede komt in deze coronacrisis. Ik heb zelf ook met een aantal artiesten de oproep #PlayLocal gelanceerd. Daar zijn heel veel artiesten in meegegaan. Als ik kijk wat er op het vlak van radio is gebeurd, zowel door de VRT maar ook door de private radiozenders, ben ik wel onder de indruk.

Het gaat hierbij, zoals u zelf stelt, om een mooie campagne van StuBru, die veel bijval kreeg van artiesten en publiek. StuBru zou #IkLuisterBelgisch ook kunnen programmeren en via DAB+ uitzenden, uiteraard.

U weet dat het niet mogelijk is dat de VRT een aparte bijkomende DAB+-zender zou aanbieden. Ik ben hier gebonden aan de bepalingen van het Mediadecreet, meer specifiek deze die opgenomen zijn in de beheersovereenkomst met de VRT. Een addendum bij de beheersovereenkomst, goedgekeurd tijdens de vorige legislatuur op 21 december 2018, met daarna nog een technische correctie van 18 januari 2019, legt het aantal radiozenders vast dat de VRT via DAB+ kan verspreiden. Dat zijn: Radio 1, MNM, StuBru, Klara, Radio 2, inclusief de regionale ontkoppelingen, MNM Hits, waarnaar u verwijst, Klara Continuo en VRT NWS. Ik begrijp dat het addendum er is gekomen rekening houdend met het broze evenwicht in het radiolandschap tussen de VRT en de commerciële zenders.

Willen we aan de VRT de mogelijkheid bieden om #IkLuisterBelgisch ook via DAB+ uit te zenden, dan moeten we de beheersovereenkomst aanpassen – of de VRT moet dat doen via de bestaande zenders. Ik denk niet dat het vandaag opportuun is om de oude beheersovereenkomst, die over iets meer dan een half jaar afloopt, nog aan te passen, nu we volop aan het onderhandelen zijn over de nieuwe beheersovereenkomst. Uit de voorbeelden die de VRT me trouwens gaf en waarop

ik straks terugkom, blijkt ook dat de VRT via de bestaande kanalen en streams al veel aandacht besteedt aan Belgische en Vlaamse muziek en muziekproducties.

Dat geldt niet enkel voor de VRT. Op 15 april lanceerde DPG Media de nieuwe radiozender Best of Belgium van Joe, waarop alleen Belgische muziek te horen is en die enkel digitaal en via DAB+ te beluisteren is. DPG wordt daarbij natuurlijk niet gehinderd door een beperking op het vlak van de DAB+-zenders.

Aangezien op dit moment onderhandeld wordt over de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT, vinden zij het niet opportuun om daar nu veel verder in te gaan op het standpunt van de VRT. De onderhandelingen met de VRT moeten in alle vertrouwelijkheid kunnen verlopen en zonder voorafnames, ook op dit punt. Dit neemt echter niet weg dat zij erop wijzen dat zij heel wat aandacht besteden aan de Vlaamse en Belgische muziek.

Ik geef een heel beknopt overzicht, maar de volledige lijst is nog langer.

Radio 1 heeft traditiegetrouw elke zaterdag aandacht voor artiesten van bij ons met Belpop, maar gaat nu nog een stapje verder. Met Belpop Late Night, telkens van 11 uur 's avonds tot middernacht, sluit de zender in coronatijden elke weekdag af met muziek van bij ons. Tijdens de coronacrisis spelen lokale artiesten ook elke dag een cover van 'We zullen doorgaan' van Ramses Shaffy in het gelijknamige programma 'We zullen doorgaan'. Ik heb daar al heel wat mooie bewerkingen gehoord.

30 procent van de airplay van Radio 2 bestaat uit Nederlandstalige nummers en ook 30 procent van de muziek die Radio 2 draait, is hier gemaakt. In programma's zoals De Zoete Inval, De Weekwatchers, De Madammen en Plage Préférée zijn interviews en optredens met Vlaamse artiesten een vast onderdeel. Het dagelijkse programma De Lage Landen speelt uitsluitend muziek uit Vlaanderen en Nederland. Radio 2 brengt tijdens de coronacrisis Vlaamse artiesten naar alle huiskamers met de Beste Buren Huiskamerconcerten, via de Radio 2-app. Duizenden Radio 2-luisteraars genoten al van een live miniconcert van onder meer Willy Sommers, Gene Thomas, The Starlings, Bent Van Looy, Meteoor en Sasha & Davy. Elk weekend zijn op zaterdag en zondag telkens vier concerten te horen.

Studio Brussel is natuurlijk ook al jaren een motor voor muziek van eigen bodem met initiatieven als De Nieuwe Lichting en Eigen Kweek. Op 27 april experimenteerde StuBru met een online festival met jonge Belgische bands onder de noemer #IkLuisterBelgisch live.

Doorheen het jaar krijgen de beste Vlaamse artiesten en deejays airplay en live kansen op MNM tijdens De Grote Peter Van de Veire Ochtendshow en Planeet De Cock, maar ook in programma's als Urbanice en MNM Party. MNM gaat elk jaar op zoek naar nieuw muzikaal talent met de wedstrijd Start to DJ.

De VRT wil er ook op wijzen dat uit het onderzoek van 2018 naar de economische meerwaarde is gebleken dat de VRT toch wel een meerwaarde genereert door een platform te zijn voor ontdekking van nieuw talent, door een versterker te zijn van bestaand talent, maar ook door publiek en artiesten te verbinden.

Collega D'Hose, tot zover een aantal voorbeelden van wat de VRT vandaag al doet. Ik denk dat dat niet gering is. Ik denk ook dat de VRT, samen met de private radiozenders, de nodige inspanningen levert. Meer kan altijd, en daar sta ik helemaal achter. Ik steun in dezen ook al die Vlaamse artiesten die muziek maken in het Nederlands, maar ook al die singer-songwriters en al die anderen die vandaag ook in hun kot moeten zitten, niet kunnen optreden en die het bijzonder moeilijk hebben. De radio is voor hen een heel sterke ondersteuner. Als minister van Media ben ik daar heel tevreden mee.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Dank u wel, minister, voor uw heel helder antwoord. We wisten natuurlijk inderdaad al dat de VRT heel veel inspanningen levert. Ik wil ook van mijnentwege daarvoor mijn appreciatie uitspreken.

De termijn is nu wat te kort om nog te morrelen aan de beheersovereenkomst en daar een addendum aan toe te voegen, daarover ben ik het met u eens en ook met de visie van de VRT. We zijn volop bezig met de hoorzittingen, die bijna afgelopen zijn. Ik weet dat uw kabinet gestaag maar zeker vooruitgaat in de onderhandelingen met de VRT en met de verschillende partners over de beheersovereenkomst. Het is misschien wel aangewezen om dit ook mee te nemen. Het is natuurlijk een beperking voor de VRT, omdat ze maar met een zeker aantal kanalen op DAB+ kan zitten, maar deze crisis is volgende week niet voorbij en zal ook volgende maand of binnen drie maanden niet voorbij zijn. De crisis snijdt erg diep, en de gevolgen zullen nog jaren voelbaar zijn. Dus als u dan toch onderhandelt over een beheersovereenkomst voor de komende vijf jaar, is het misschien toch wel interessant om met deze mogelijke piste rekening te houden.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Dank u voor het antwoord, minister, en dank u voor de vraag, collega D'Hose. De waarde van de vraag zit niet alleen in de vraag zelf maar ook in het nogmaals de vinger leggen op het probleem waar we voor staan. Ik heb dertig jaar in de sector gewerkt en weet maar al te goed dat voor artiesten, en zeker voor muzikanten, optreden hun belangrijkste bron van inkomsten was. Die bron valt nu weg. Ze gaan een nieuw verdienmodel moeten vinden in die airplay. Dat is toch een toenemend probleem waar we ons op lange termijn nu al tegen moeten wapenen.

Minister, ik zou u willen vragen om ook hierover Europees te willen denken. We hoorden gisteren al het pleidooi van Paul Dujardin om Europa aan te spreken. Dan heb ik het vooral over het verdienmodel op de streamingdiensten. In Engeland – dat natuurlijk geen goed Europees voorbeeld is – zijn de muzikantenbonden nu een harde strijd aan het voeren om meer royalty's te halen uit streamingdiensten als Spotify. Het is natuurlijk een illusie om te denken dat wij vanuit Vlaanderen, België of zelfs de Benelux daar iets aan kunnen doen. Dat is een verhaal dat we echt Europees moeten aanpakken.

Aangezien heel veel mensen meer dan ooit via die kanalen naar muziek luisteren, is dat een verdienmodel waarmee men muzikanten kan helpen. Laat ons ook duidelijk zijn: we gaan heel de zaak nooit met overheidsgeld alleen kunnen oplossen. We gaan extra middelen moeten vinden, en die zitten nu eenmaal in dat verdienmodel van de grote streamingdiensten.

Dus afsluitend doe ik een verzoek aan u, minister, en ook aan minister-president Jambon, om Europees dat probleem van verdienmodel voor muzikanten, en bij uitbreiding artiesten, eens grondig aan te spreken. Ik ben ervan overtuigd dat u daar medestanders krijgt in de andere Europese landen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Ik vind de opmerking van de heer Pelckmans zeer terecht. Spotify is echter wel niet het grootste probleem. Zelfs voor klassieke muzikanten is Spotify nog een relatief constante inkomstenbron. Het probleem zit vooral bij YouTube. We kijken naar onze minister: hij gaat in gesprek gaan met YouTube, maar dat gaan we echt op Europees niveau moeten doen om te zorgen dat auteursrechten terechtkomen waar ze moeten terechtkomen.

Mijn dank aan collega D'Hose voor de vraag. Het is heel belangrijk, denk ik. Uit het antwoord van de minister blijkt ook hoezeer de VRT en ook andere mediabedrijven al inzetten om onze eigen muzikanten op een of andere manier te helpen. Maar het zijn natuurlijk niet alleen de muzikanten die getroffen worden, en de creatieve sector – de cultuursector – zou de cultuursector niet zijn als hij niet supercreatief was.

Ik nodig jullie allemaal uit om even op de website van Flanders DC te kijken. Flanders DC heeft momenteel een opsomming gemaakt van meer dan honderd initiatieven van de verschillende culturele sectoren en de manier waarop ze hun aanbod online presenteren, meestal gratis. Dat gaat van mondmaskers van Belgische ontwerpers naar een lockdownfilmfestival, naar een livestreamfestival, naar MUBI, een initiatief van Sphinx, een streamingplatform voor cinefielen, tot 'Dichters van wacht'. Het is fantastisch om te zien hoe die sector zo'n veerkracht toont en zich organiseert om het aanbod digitaal beschikbaar te maken, veelal gratis – natuurlijk zit daar geen businessmodel achter – maar ook wel betalend.

Dat gaat natuurlijk ook niet alles compenseren wat er momenteel in die heel brede sectoren verloren gaat. De overheid redt momenteel de economie, en als het over cultuur gaat, wordt er in de eerste plaats altijd gekeken naar de burgers. Wij kijken allemaal heel hard uit naar wat het Noodfonds gaat opleveren voor de media- en de cultuursector, hoeveel dat nu echt gaat zijn. We willen allemaal dat dat meer wordt dan die 200 miljoen euro.

Minister, ik zou u heel concreet willen vragen of u met uw collega's in de Vlaamse Regering eens kunt bekijken op welke manier er ook vanuit de Vlaamse Regering, via het Noodfonds of wat dan ook, ondersteuning geboden zou kunnen worden aan al die fantastische initiatieven waarbij kunstenaars en cultuurwerkers hun cultuurproductie aanbieden via digitale weg. Op welke manier zou dat verder geholpen kunnen worden?

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Ik ben blij dat collega D'Hose het pijnpunt aanraakt. Zelf heb ik ook een oproep gedaan, eind maart was dat, maar dat was dan voor de private sector, dat die niet achter zou blijven.

Streaming en webradio bereiken inderdaad veel mensen maar brengen bijna niets op. Webradio zonder abonnement levert 0,001 euro per gestreamd muziekwerk op.

Uitzenden op DAB+ zou inderdaad een bonus opleveren. Maar, minister, ik heb u goed gehoord: het is nu geen optie. Wat wel een optie zou kunnen zijn, is om toch die private zenders aan te zwengelen en daar nog iets te halen. Ik weet: privaat is privaat. Het staat de spelers vrij om al dan niet op uw vraag in te gaan. Er zijn er die al inspanningen doen, maar ik denk dat dat vrij beperkt is. De zomer is nog lang voor onze artiesten. U zegt dat de VRT al veel initiatieven neemt. Ja, maar ik heb daar toch een beetje een bedenking bij. Er zijn ook dingen die niets opbrengen. Wat brengen videostreams op? Ook interviews met artiesten brengen niets op. En als je werk van Ramses Shaffy draait, brengt dat enkel voor de erfgenamen van Shaffy geld op. Het hangt er dus van af wat je precies doet.

Minister, hebt u al gepraat met private zenders, om hun programmatie nog meer aan te passen? Zij nemen maar zeer beperkte initiatieven. Nogmaals, privaat is privaat. Ik geef het maar aan.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik wil reageren op de laatste reactie van mevrouw Segers. Zij kijkt reikhalzend uit naar morgen. Iedereen, denk ik. Maar ik weet nu

al wat mevrouw Segers zal zeggen. Zij zal zeggen: 'Het is niet genoeg!' En dan hoor ik nog honderden andere mensen zeggen: 'Het is niet genoeg!' Nu kun je veel zeggen over deze regering, maar je kunt niet zeggen dat ze die sector niet ondersteunt. Wel integendeel!

U hebt gelijk. Het zijn fantastische producties van fantastische theatermakers, ook in de media. Maar we hebben ook fantastische siertelers in Vlaanderen. Die zijn ook belangrijk. We hebben ook fantastische kappers in Vlaanderen. We hebben heel mooie kledingzaken. We doen alles mooi! Maar natuurlijk, je kunt niet overal ... Ik wil nogmaals waarschuwen voor het opbod. Het is heel eenvoudig om te zeggen dat het nooit genoeg is. Mevrouw Segers, u mag toch niet 'mevrouw tje Nooit Genoeg' worden genoemd? Dat moeten we te allen prijze vermijden.

De voorzitter: Ik zie mevrouw Segers van 'neen' schudden.

Karin Brouwers (CD&V): Dit is een interessante vraag, daar niet van. Maar het is op dit ogenblik moeilijk om een voorafname te doen, welke dan ook, in het kader van de beheersovereenkomst, die volop wordt onderhandeld.

Ik heb nog een puntje, eentje dat breder gaat dan alleen maar muziek en radio. We zien nu via het scherm, meestal het kleinere scherm, nogal wat gecapteerde theatervoorstellingen. Dat is natuurlijk niet hetzelfde als in het echte theater, dat kwam in deze commissie ook al aan bod. De VRT brengt op dit ogenblik nog altijd sport. Ik heb geen probleem met sport, dat weet u. De openbare omroep investeert daar veel in, en moet dat ook doen. Dat is een van de taken volgens de beheersovereenkomst. Daar wordt voor betaald, en er is ook personeel mee bezig. Er wordt geïnvesteerd in bepaalde rechten. Tegelijk hebben we de indruk dat de cultuursector moet betalen, dan nog via ingewikkelde promodeals die worden gemaakt met allerhande evenementen. Minister, op dit ogenblik gebeurt er nog niet veel ter plekke, maar misschien kunt u er in de toekomst voor zorgen dat er professionele captaties worden gedaan. Zij hebben mensen en camera's, of ze huren dat in. Dat kan toch via de VRT op een professionele manier gebeuren? Ik denk zowel aan theater als aan dans en muziek.

Of kan de VRT eventueel meebouwen aan een digitaal platform met een betaalmodule waar de podiumkunstensector zijn contentstuk kan aanhangen? Ik denk een beetje luidop na, dit is zeker niet het standpunt dat het absoluut moet worden. Maar ik vind wel dat we iets meer moeten investeren in die cultuursector en media – voor de VRT zijn we zelf mee verantwoordelijk via de centen van de belastingbetaler. Door de coronacrisis hebben we allemaal gezien hoe belangrijk dat is. Het is hier al voldoende aangehaald, onder andere door collega Pelckmans, Segers, D'Hose en collega's van de N-VA. Iedereen weet dat. In deze commissie zijn we daar ook zeer sterk van overtuigd. Maar we kunnen de rol van de VRT daarin nog een stukje vergroten in de toekomst, want er kunnen nog dergelijke crisissen komen. Dat lijkt me nog iets om mee te nemen. Ik wou eens horen of u daarmee akkoord kunt gaan, minister, en of u deze kwestie kunt opwerpen in de onderhandelingen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, voorzitter en collega's, voor de bijkomende vragen en opmerkingen. Collega D'Hose, in het kader van de beheersovereenkomst komt dit effectief prominent aan bod. We werken rond verschillende punten, en een daarvan is het stimuleren van de Vlaamse creativiteit. Hier gaat het natuurlijk specifiek ook over die Vlaamse creativiteit.

De collega's Pelckmans en Segers verwezen ook naar het Europese niveau en de moeilijkheden rond een aantal internationale streamingdiensten als YouTube en Spotify. Uit cijfers van de Belgium Entertainment Association BEA blijkt wel dat de inkomsten van de Belgische muziekindustrie stijgen en in elk geval dat het aandeel

van de inkomsten uit streaming substantieel toeneemt. Daar zijn zeker nog verbeteringen in mogelijk, maar bijvoorbeeld van Spotify zijn er toch al heel wat inkomsten die terugvloeien naar onze Vlaamse sector. Ik heb ook begrepen dat SABAM een overeenkomst heeft gesloten met YouTube. Dat neemt echter niet weg dat het een belangrijk aandachtspunt is. Trouwens, die contacten met die internationale videoplaysystemen zullen relevant zijn, ook breder inzake sociale media, in heel veel verbanden. Het Europese niveau is daar inderdaad geschikt voor. Ik kijk naar de komende maanden en jaren, en zeker ook naar het Belgische voorzitterschap in 2024, om daar echt naartoe te werken.

Collega Van Werde, u vraagt terecht meer promotie en meer aandacht hiervoor. Wat de inkomsten betreft, heb ik een technische opmerking over 'We zullen doorgaan' van Ramses Shaffy. Als daar covers van gemaakt worden, vloeien de inkomsten niet alleen maar terug naar de erfgenamen van Ramses Shaffy. De artiesten die de cover uitvoeren, krijgen ook een vergoeding op basis van naburige rechten. Dat is misschien een detail.

Ik vind ook wel dat we het breder moeten bekijken dan alleen maar het financiële. Inkomsten verwerven via extra uitzendingen is één ding. Maar ik denk dat de grootste kracht van radio schuilt in het meer aandacht geven aan onze eigen Vlaamse artiesten, zodat die promotie krijgen waardoor mensen ook sneller eens zullen kijken om eens iets van hen te kopen of te streamen. Dus ook daar ligt de toegevoegde waarde.

Ik heb, ondertussen bijna twee maanden geleden, een oproep gedaan, samen met heel wat artiesten, niet alleen naar de VRT maar ook naar die private radiozenders. Ik ben eigenlijk vrij tevreden over wat zij presteren. Die oproep is gebeurd en het resultaat is er ook. U moet ook weten dat, als DPG Media bijvoorbeeld beslist om een extra radiozender daaraan te wijden, dat uiteraard ook kosten met zich meebrengt. Maar op zich ben ik daar vrij tevreden over. Meer kan natuurlijk altijd, maar het is aan hen om verder te bekijken of dat ook mogelijk is.

Collega Meremans, u sprak over 'mevrouwetje Nooit Genoeg' en u verwees ook naar het feit dat de kappers zo belangrijk zijn. Wat mij betreft, is dat 'meneertje Veel Te Veel'. Collega D'Hose verwees er al naar: ik zal blij zijn als het maandag is, want mijn kapper is op maandag wel open. Dat is dan positief.

Alle gekheid op een stokje, collega Brouwers: u verwees er ook naar dat de VRT hiervoor in de toekomst ook aandacht moet hebben. Grote captaties bijvoorbeeld: daar zijn er ook mogelijkheden, niet alleen voor sport, maar ook voor cultuur in de brede zin van het woord en zeker ook voor Vlaamse muziek. Dat staat zeker ook op de agenda van de beheersovereenkomst. Er zullen ook captaties zijn. In deze tijden is dat uitdagend, omdat men daar ook de bijzondere voorschriften rond corona moet respecteren, en er is ook een kost aan verbonden. We nemen dat zeker mee in de nieuwe beheersovereenkomst om daar de juiste accenten te leggen.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik heb daar niet veel meer aan toe te voegen. Het belangrijkste dat we kunnen concluderen is dat het meegenomen zou worden in de onderhandelingen over de beheersovereenkomst.

Nog een kleine dienstmededeling: 'We zullen doorgaan', dat is niet echt van een Belgische artiest, het is wel Nederlands, maar Hollands. Ik zou dan eigenlijk een toepasselijk liedje verkiezen – en daarbij verwijs ik naar mijn West-Vlaamse roots –: 't Es nog ollemoal nie noa de wuppe'. Misschien moeten we dat ook wel wat promoten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.